

Emlékezések a forradalmakra

A fél évszázad előtti őszi forradalom és a Tanácsköztársaság emlékeinek felkutatása során igen sok anyag gyűlt már össze Szegeden. Nyomdakész állapotban van a két forradalom helyi történetének bibliográfiáját, szöveggyűjteményét és dokumentumainak hasonmásait összefoglaló kötet; együtt áll — a tervek szerint „19 szegedi arckép” címet viselő —, a forradalmak legfőbb szegedi szereplőit bemutató összeállítás anyaga; s ugyancsak kiadásra vár az a füzet, amely az 1918. október 31-től 1919 augusztus 1-ig terjedő időszak minden napjának eseménytörténetét, kronológiáját tartalmazza *Ötven éve* címmel.

A két történelmi esemény emlékeit közre adó kiadványok anyagát — mint azt a *Somogyi Könyvtár* híradójának ez évi 3. száma írja — a könyvtár munkatársai gyűjtötték össze.

A Somogyi Könyvtár a tervezett kiadványokon kívül még *kiállításokkal* is meg akar emlékezni a forradalmi napokról. Ez év október 31-ig tervezik elkészíteni az őszirózsás forradalomról és a KMP megalakulásáról szóló kiállítást, jövő év március 21-re pedig a Magyar Tanácsköztársaság létrejöttét és helyi eseményeit bemutató kiállítás dokumentumait gyűjtik össze.

A kiadványok és a kiállítások mellett sokszorosított ajánlójegyzéket is kiad majd a könyvtár, amely a történelmi események olvasóit, kutatóit tájékoztatja a különböző forrásmunkákról. Irodalmi estek, előadások is lesznek a Somogyi Könyvtár körzetéhez tartozó könyvtárakban a két forradalom fél évszázados évfordulóhoz kapcsolódó témákról. A fiatalok számára mindezeket túl még olvasómozgalmat is szerveznek *A nagy idők tanúi* emlékeznek címmel.

Pali bácsi

Túl közvetlennek hangzik egy nyugalmazott postaforgalmi igazgatónak, de mindenki így szólítja, s ő örül neki. Nevét országosan is szárnyára kapta a hír. Kaposváron az Önkéntes Néprajzi és Nyelvjárási Gyűjtők Országos Találkozóján néprajzi gyűjtő munkájáért Sebestyén Gyula-emlékermeket kapott. Azért is nagy tisztesség ez a kitüntetés, mert idén az egész országban harman kapták meg.

Élete, mint megannyi küzdelem emberi sors: nincstelenség, sok testvér, paraszti sor, az első világháborúban hadifogság. Kifogyha-

talán akaraterővel tanult saját erejéből, felnőtt fejjel, amíg eljutott az elérhető legmagasabb erkölcsi és anyagi megbecsülésig. Azután 1955-ben a nyugdíj következett. Sokak számára ez mély hangulati depressziót jelent. Zöldy Pali bácsi azonban végiggondolta küzdelmes életét és ceruzát, papírt vett elő. Már az első írásait is díjazták. Erkölcsi és anyagi megbecsülés egyszerre! Azután minden évben tovább dolgozott. Főbb munkái: Régi élet Topolyán, Képek a szegény ember életéből, A népi tanító, Mezei tégláé-

tés, A kanász élete, Topolyai szavak és szólások, Népmesék, stb. Tervezi, hogy tovább gyűjti a régi emlékeket és ezután is minden évben rendszeresen készíti írásait. Ezért ünnepeltük Kaposváron olyan kitörő örömmel Csongrád megye egyetlen ilyen kitüntetettjét. Nyugdíjas életét beara-nyozza a kitüntetés nyomán kialakult hangulat. Kívánjuk, hogy a 79 éves Zöldy Pali bácsi még nagyon sok kellemes napot érjen meg, sokat írjon a régi küzdelmes életéről, hogy fiataljaink okuljanak belőle.

Börcsök Vince

Munkásokat, alkalmazottakat keresnek

Magas kereseti lehetőséggel csiszoló szakmunkásokat, vagy betanított csiszolókat, valamint segédmunkásokat felvesz a **KÉZISZERSZÁMGYÁR** Szegedi Gyáregysége. Jelentkezés Rigo u. 38. Munkügyi osztály. **xDK. 769**

Gyakorlattal rendelkező **GÉPLAKATOS** felvesz a **MAHART** Hőháziút, Tápió. Kéthetente szabad szombatot és állandó vasúti személyzeti igazolványt biztosítunk. Fizetés megegyezik a közfoglalkozással. **xDK. 767.**

MÉRTEK tevékenységünkhöz tűzőnő, cipész szakmunkásokat kézmunkára, valamint fiatal férfi munkásokat anyagmozgatónak felvesszünk. Április 4. Cipész és papucs-készítő Ktsz Szeged, Cserny Mihály u. 30/b. **xDK. 768.**

Perfekt gyors- és gépirónő felvesz a Cs. m. Hírlap szerkesztőségé. Jelentkezés fél 9-től fél 5-ig. Szegedi, Sajtóház. (M. Tanácsköztársaság u. 10.)

A Szegedi Közlekedési Vállalat felvesz villamoskalauzokat. Jelentkezni lehet Külső Pulcz u. 2. szám alatt, a forgalmi osztályon. **DK. 761**

A VI. ORSZÁGOS

Ósziarack-, Bor- és Virág-kiállításnak az eddig még ki nem vitt díjai, érmei, oklevelei és emléklapjai átvehetők f. hó 26-án, hétfőn és 31-én, szombat délelőtt 8 órától 12 óráig Szegeden, a MEK Irodalmi és Bocska u. 8. sz. anyagraktárában.

Legfiatalabb városunk: Sárospatak

A hegyvidék közel Szegeden

Látogatásra hívtak hazánk legfiatalabb városába, Sárospatakra. Hangulatos hegyvidéki táj, tüzes tokajkörnyéki bor, szíves vendégszeretet csalogatja ide a vendéget a legmesszibb vidékekről is. No és mindenekelőtt az ősi vár, az ősi pataki gimnázium, szelíd Bodrog vidékének hírességei távoli országokban is.

Élmény a Rákóczi vár. Mesteri kezek, szépen rendezték a ma történelmi, valamint képzőművészeti múzeum van a méteres falak között, ahol egykor királyok, hercegek, nemes főurak üfittették poharaikat békéreháborúra: Pálóczy, Dobó, Rákóczi, IV. Béla, Róbert Károly. Vagy Lórántffy Zsuzsanna — egy kőfelirat szerint „ANNO DNI 1643... Isten kegyelméből Erdély fejedelmasszonya...”

Égbenyúló, az egész tájon uralkodó falak. A lakótorony elnevezésű, valamikor puszkákkal és ágyúkkal is védett épületszárnnyal korabeli bútorokat s egyéb tárgyakat őriz. A „Sub-Rosa” szobában Rákóczi asztala, másutt XV. Lajos francia király titkos szekrénye, amelyet a Rákóczi családnak ajándékozott: szívére véve terhünk, gondunk, vállára venni nem volt bold. S a fegyvergyűjtemény, kuruc kard, dárda, szakállas puská, ágyú. A Rákócziak korai éveiben a leírások szerint itt öntötték a legnevezetesebb ágyúkat.

Hatalmas ágyúk! De velük sem sikerült valóra váltani a legnemesebb kuruc álmod, sem az 1708-ban itt megtartott országgyűlés határozatait az ország szabadságáról meg a katonáskodó jobbágyok felszabadításáról. Megmaradt még a hírnév. A dicsőségről beszél a sok néma ágyú meg Rákóczi zászlajának selyemfoslánya, melynek szövege még így is

jól olvasható: Pro Deo et Patria.

Am nemcsak a várbeli lát-nivalókkal várja Sárospatak a látogatót. Erdemes megtekinteni a ma élő ősi nevezetességet, nagy gondolkodók Comenius, Möriz és mások iskoláját, a pataki gimnáziumot is, amelynek falai között most is egész fiatal se-reg ismerkedik a tudományokkal.

S a vendéglátás? Patak régebbi fogadói mellett most nyitotta meg kapuját a vár szomszédságában a Borostyán Hotel. Nem messze a város központjától, jelenleg feltárás alatt álló nagytemplomától kényelmes üdülést kínál a gyógyhatású termál-fürdő, hetekre is bérbevehető nyári házaival. A túrizmus kedvelőinek pedig közvetlen közelből integetnek a hegyek mesés tölgyerdőkkel, fenyvesekkel.

Van még közvetlenebb érdekeltségünk is nekünk, Csongrád megyeieknek, szegedieknek. Itt, a sárospataki táj adott otthont száz esztendővel ezelőtt annak a kőbányának és malomkőgyárnak is, amely nélkül aligha lenne szegedi paprika és hódmezővásárhelyi majolika.

A zempléni hegység erdőszorította vulkánűvegeinek lábánál, a Miskolcra Sárospatakra menő országúthoz közel van a kőbányászok és a kőfaragók munkahelye. Régi tűzem, régi szakma. Ősi módszerrel kézi erővel mun-

kálják itt a követ, mert itt olyan kemény, hogy semmiféle gépi fűrész nem járja. Nemrég próbálták egy olasz kőfűrészgépet — beletört a foga.

Dehát miként kerülünk mi ide? Szeged ügye Sárospatakra? A magyarázat talán felesleges. A paprikát — így mondja a sárospataki kőfaragók vezetője — lágyabb természetű, királyhegyi kőből faragott malomkövekkel őrlik. Gabonaőrléshez ma már kevésbé használnak követ, legfeljebb a tsz-ek kisebb malmaiban. Annál inkább igénylik új ipari üzemek ásványi anyagok őrléséhez. A pataki malomkőgyár régi és állandó megrendelője a Szegedi Paprikafeldolgozó. Harmadik malomkővet szállítottak ide az idén, friss fogakkal várja a gyár a paprikatermést. Hasonlóan régi ügyfél a Hódmezővásárhelyi Majolika-gyár. Új vásárló az Alföldi Porcelángyár, amelynek igényei a pataki malomkőgyártás fejlesztését is felvetették.

Üdvözljük legifjabb várostestvérünket, Sárospatakot, ahol a híres Rákóczi vár alatt keménykezdő hegyi emberek robbantják, faragják a követ és küldik a Bodrog partjáról ide nekünk, a Tisza mentére. Öregbítők is a szegedi paprika meg a vásárhelyi majolika és porcelánárú hírnevét. Hogy velük együtt mi is boldoguljunk.

Kaczúr István

Vizsgálják a Tisza

vizét

Az alföldi vízügyi igazgatóságok képviselői a nemrég Szolnokon rendezett tudományos tanácskozáson elhatározták, hogy országhatártól országhatárig terjedő vízminőség-kutató expedíciót szerveznek a Tisza vízkészletének, illetve szennyezettségének vizsgálatára. A kutatócsoport augusztus 26-án kezdi meg az 590 kilométer hosszúságú folyószakasz tanulmányozását.

A kutatóhajó laboratóriumi berendezéseinek segítségével a Tisza 37 pontján végeznek vízkémiai vizsgálatokat, az „álló vizsgálatokra” pedig a Közép-tiszavidéki Vízügyi Igazgatóság szolnoki székházában kerül sor. A kutatásban valamennyi Tisza menti vízügyi igazgatóság részt vesz.

Finn sajtókonferencia

A Finn—Magyar Társaság kilenc napja Budapesten tartózkodó küldöttségének vezetője, Kaarina Virolainen asszony tegnap délelőtt a Budapest Szállóban találkozott a magyar sajtó képviselőivel. Elmondotta a többi között, hogy valamennyiöknek nagy élmény Magyarországon és a magyar nép megismerése.

Milyen szakmák keresnek mestert?

Az állami és szövetkezeti ipar kiterjedt lakossági szolgáltatásai mellett szükség van a kisiparosok hasonló jellegű tevékenységére is. 1965-ig csak a mestervizsgálattal rendelkező kisiparosok működtek, illetve kaptak engedélyt olyan szakmák gyakorlására, amelyek fontos szerepet játszottak a lakosság ellátásában. A kormányzat újabb a kisipari engedélyek kiadása mellett lehetőséget nyújt a javító szolgáltatás szélesebb körű alkalmazására.

Zombori János, a városi tanács vb ipari osztályának vezetője arról tájékoztató, hogy a lehetőséggel Szegeden is lehet élni. Azok a szakmunkások, akik különböző állami vagy szövetkezeti iparban dolgoznak, kérhetnek az illetékes kerületi tanácsoktól javító munkákra működési engedélyt. Ez a minősítés úgynevezett másodállás jellegű. Emellett a nyugdíjas szakmunkások is kaphatnak működési engedélyt a szakmájukba illő javító munkák elvégzésére anélkül, hogy a nyugdíjukat ez bármiképpen is érintené. Továbbra is ugyanúgy folyósítják a nyugdíjukat, mint eddig, viszont a javító munkákból eredő kereset után adózókká válnak.

Természetesen a mestervizsgálattal rendelkező kisipari engedélyt is kérhetnek az illetékes kerületi tanácsoktól olyan szakmákba, amelyekre eddig is és ezután is szükségük van. Szegeden, a Belvárosban általában a lakosságnak nyújtott közvetlen ipari szolgáltatás kielégítő. Az állami és szövetkezeti ipar gondos-

kodik erről, természetesen jelentős szerepet játszanak etekintetben a kisiparosok is. Más városrészekben viszont nagyobb szükség lenne kisiparosokra a keresett szakmákban, ugyanígy a javító tevékenységet folytató úgynevezett másodállású szakmunkásokra, nyugdíjas mesteremberekre.

Érdekes tallózni a keresett kisipari szakmák között. Szegeden összesen három bognár kisiparos dolgozik, egy az I., kettő a III. kerületben. Késes, közsűrűsítő mindössze ketten folytatnak önállóan ipart. Kisiparos kovácsból sincs sok, összesen hatan vannak, működési területük megegyezik a három kerületben. Ernyőkészítő-javító mindössze egy van. Keztyűt készíti és javít két kisiparos. E keresett szakmákban szívesen látnának — a külsőbb területekre — kisipari engedélyt kérő mestereket.

Etekintetben az építőipar kevésbé foghíjas. Igaz ugyan, hogy mindössze három tetőfedő kisiparosról tudnak Szegeden. Az ácsok száma is kevés, mindössze kettő, a III. kerületben nincs is. Az önálló kőműves kisiparosok száma egyelőre kielégítőnek látszik. A bádógosok és vízvezeték-szerelők eléggé kevesen vannak önállóak. Igaz, ilyen mesterembereket a vállalatok is szívesen látnak. Újabb szobafestő kisiparosok is letelepedhetnének, ipart folytathatnának a peremkerületekben, ugyanígy mázólok és fényezők.

A kivesző szakmák közé tartozik viszont a bocskorkészítő, a réz- és fémöntő, a csónakkészítő, a gázvezeték-szerelő, a kaptafakészítő és

vésőműves. Soraikban utána-pótlás szinte nincs is, s ez eléggé sajnálatos. A keresett mesteremberek közül szép számmal letelepedhetének és nyithatnának műhelyt, például férfi- és női fodrász Mihályteleken, a mind jobban kiépülő Hattyastelepen. Mindhárom kerületben ugyanis az úgynevezett szolgáltató házak foglaltak. Azokban üzletet, műhelyt nyitottak általában a szövetkezetek, hogy a lakosságnak nyújtott szolgáltatás kielégítőbb legyen.

L. F.

Gyárkorszerűsítés

Súlyos anyagi terhet jelentő, sok bosszúságot okozó gondolt szabadulnak meg a Lábantani Cement- és Mész-művek dolgozói: átalakítják azokat a cementőrlő malomokat, amelyek a gyakori üzemzavarok miatt évenként több millió forinttal növelték a cementgyártás önköltségét. A lábantani szakemberek éveken át kutatták a gyakori üzemzavarok okát, a vizsgálatokba bekapcsolták a műszaki egyetem szakértőit is. Végül is áttértek a malmok meghajtóműveinek fogaskorszerűjárt.

Meg-
érkezett!

CIRCUS LIVERPOOL Szegedre,

a Kolozsvári tere augusztus 24-től szeptember 2-ig. Előadások kezdete minden este fél 8 órakor, szerdán, csütörtökön, szombaton és vasárnap délután fél 4 órakor is. A műsor kiemelkedő számai a The Guys beat-együttes, víziló-idomítás, motorozó jegesmedvék, marokkói ugrócsoport. Jegyek elővételben válthatók a Nemzeti Színház jegyirodájában (Kárász u.).

S. 56 246

Meg-
érkezett!